

Inrikesministeriet

Ärende: Luonnos Hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkijoina, opiskelijoina, työharjoittelijoina ja vapaaehtoistyöntekijöinä ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Diarienummer: SMDno 2016-1488

Yrkeshögskolan Arcada har tagit del av regeringens proposition till riksdagen om lag kring uppehåll för forskare, studerande, praktikanter och frivilligarbetare som kommer från tredje land. Vi har i vårt utlåtande fokuserat på det som är speciellt relevant för vår verksamhet och delger härmed våra synpunkter gällande specifikt forskare och studenter.

Generella kommentarer

Det finns goda skäl till en kompletterande lag som specifikt tar fasta på frågeställningar som berör forskare och studenter. Finlands regering lyfter regelbundet fram vikten av att forskningsgemenskapen i Finland internationaliseras. Detta borde som helhet synas i lagstiftningen så att det är attraktivt för både universiteten och de internationella forskarna själva att sikta mot en forskarkarriär i Finland.

Kommentarer till paragraferna i lagförslaget

Vi väljer att inte ta ställning till alla paragrafer i förslaget, utan tar i detta utlåtande enbart upp de paragrafer som föranleder kommentarer från vår sida.

6 §

På basen av lagförslagets 6 § blir det oklart vad forskaren och högskolan förbinder sig till, då de förbinder sig till att se till att forskaren kan slutföra sin forskning. Om finansiering kan garanteras, t.ex. av ett projekt, för endast två år medan forskarens egna projekt, t.ex. en doktorsavhandling, kan uppskattas ta fyra år, kan varken forskaren eller högskolan på förhand avgöra huruvida projektet kommer att färdigställas. Forskaren kan inte förväntas färdigställa en doktorsavhandling utan finansiering, på samma sätt som högskolan inte kan förbinda sig att finansiera den ifall forskaren inte får annan finansiering. Ett förtydligande vore önskvärt.

7 §

Vi ser det som en god förändring att skillnad mellan doktorander med stipendiefinansiering och med arbetsförhållande slopas vad gäller uppehållstillståndets beviljande. Bägge kategori av forskare behöver dock tillgodoses ett tillräckligt uppehållstillstånd för att söka om fortsatt finansiering efter disputationen för att det skall vara attraktivt för dem att stanna i Finland - tiden för detta borde vara minst 12 månader i och med den relativt låga frekvens med vilken t.ex. ansökningsomgångar till forskningsfinansiärer återkommer.

Förhoppningsvis tar lagstiftningen i beaktan att forskare stundvis kan arbeta med mycket låg avlöning och i korta snuttar, t.ex. 4500 € stipendium för tre månaders forskning. Med andra ord bör de ekonomiska krav lagstiftningen ställer på forskarna motsvara den verklighet i vilken forskarna befinner sig i Finland, även de som saknar anställning, ifall landet skall förbli internationellt attraktivt. Det är ofta

också givet, att forskarna fortsätter med sitt arbete även under sådana perioder som de saknar finansiering, för att upprätthålla sin egen kompetens och öka sina möjligheter att få finansiering eller anställning.

8 §

Förslaget att förlänga uppehållstillståndet för examensstuderande från ett år till två år är välkommet. Denna förändring minskar stressen för studenterna och arbetsbördan för såväl myndigheter som högskolors personal. Kravet på att studenten bör ha betalat studieavgiften är bra, likaså att en tryggad ekonomi kan uppvisas. Här vore det dock önskvärt att myndigheterna kunde vara så tydliga som möjligt med vad detta krav innebär konkret. Vilka är kraven för att påvisa tillräcklig finansiering för hela studietiden. Med tanke på högskolornas stipendiesystem är det oskäligt att kräva att pengar motsvarande hela studietidens studieavgifter bör kunna uppvisas redan före studiestart.

Kravet på en studierätt utan villkor är förståelig men leder till problem om tolkningen är den att processen för att få uppehållstillstånd inte kan inledas innan en ovillkorlig studierätt finns. Bland annat Ryssland och Kina utfärdar betyg för behörighet till högskolestudier först i juni. Detta betyder att de flesta högskolor utfärdar en villkorlig antagning som tas tillbaka om vederbörligt betyg inte kan uppvisas. För att studenterna ska hinna få uppehållstillstånd till slutet av augusti då studierna inleds, vore det ytterst önskvärt att processen med uppehållstillstånd kan inledas men att det slutliga beslutet delges sökande då villkorligheten upphört.

Överlag ser vi att lagförslaget innehåller flera väsentliga förbättringar som vi omfattar.

Helsingfors 18.1.2018

Henrik Wolff, rektor
Yrkeshögskolan Arcada

Annika Stadius, studiechef
Yrkeshögskolan Arcada